

Patiënten-informatie

Ijzergebrek (tekort) bij chronisch hartfalen

(behandeling met intraveneus ijzertherapie)

U wordt in HartKliniek behandeld voor chronisch hartfalen. Daarnaast heeft u een ijzergebrek. Hiervoor krijgt u intraveneus (via een infuus) ijzer voorgeschreven. U heeft hierover al informatie gehad van uw cardioloog. In deze folder kunt u alles rustig nalezen en vind u uitleg over het ijzergebrek dat bij u is vastgesteld, hoe die mogelijk is ontstaan en hoe u met voeding zelf enige invloed kunt hebben op de hoeveelheid ijzer in uw lichaam. Ook vindt u een beschrijving van de ijzerbehandeling in ons CDC (Cardiologie Dagbehandel Centrum) die uw cardioloog heeft voorgeschreven.

Inleiding

U heeft gehoord van uw cardioloog dat u ijzergebrek heeft. U staat hierin niet alleen. IJzergebrek komt veel voor bij mensen met chronisch hartfalen. In onderzoeken komen verschillende percentages naar voren die variëren van 35 – 60% van alle patiënten die chronisch hartfalen hebben.

Klachten bij ijzergebrek

IJzergebrek is een vervelende aandoening. U kunt zich door ijzergebrek (extra) vermoeid voelen, minder puf hebben, minder spierkracht ervaren en minder inspanningsvermogen hebben. U bent tevens kwetsbaarder voor virussen. Traplopen of opstaan uit een stoel kan voor u, als gevolg van ijzergebrek, moeilijker geworden zijn, bezoek ontvangen te vermoeiend, de verhalen in de krant eigenlijk te lang. IJzergebrek is, naast de beperkingen van uw hartfalen, hierdoor ook van invloed op uw kwaliteit van leven.

Mogelijke klachten (symptomen) van ijzergebrek

Vermoeidheid	Hoofdpijn
Kortademigheid	Duizeligheid
Concentratiestoornissen	Haaruitval
Verhoogde vatbaarheid voor infecties	Verminderde eetlust
Rusteloze benen	Broze/zwakke nagels
Bleekheid	Algehele zwakte

Belang van ijzer

Voor een goede conditie heeft uw lichaam ijzer nodig. IJzer is essentieel voor elke cel in het lichaam om goed te kunnen functioneren. IJzer is van belang voor het vervoer van zuurstof door de rode bloedcellen naar alle weefsels in uw lichaam. Daarnaast is ijzer belangrijk voor een goede spierfunctie en het leveren van energie. Uw lichaam kan zelf geen ijzer aanmaken en gaat daarom zuinig om met de beschikbare hoeveelheid ijzer.

Hoe stelt uw cardioloog de diagnose ijzergebrek?

Via een bloedonderzoek stelt uw behandelaar vast of er bij u sprake is van ijzergebrek. Hij kijkt daarbij naar bepaalde waardes in uw bloed waaronder: serumferritine en transferrinesaturatie. Er is een indicatie voor ijzerbehandeling als:

serum ferritine < 100 µg/L
serum ferritine < 300 µg/L bij een transferrine-verzadiging van < 20 %
EF (ejectiefraction) < 45% (maat voor knijpkracht van het hart)

Oorzaken ijzergebrek

Per dag gaat er ongeveer 1 tot 2 mg ijzer verloren. Dezelfde hoeveelheid neemt het lichaam ook weer op vanuit de voeding. Er is een evenwicht.

Er kunnen vier oorzaken zijn die kunnen leiden tot een verstoring van dit evenwicht en daarmee tot ijzergebrek.

1. Minder ijzer via uw voeding

Misschien herkent u wel een verminderde eetlust. Normaal gesproken krijgt u ijzer via uw voeding binnen. IJzergebrek kan worden veroorzaakt doordat u te weinig ijzer via de normale voeding binnenkrijgt. Bijvoorbeeld omdat u te weinig vlees of te weinig volkorenproducten eet. Als u in het algemeen minder voedingsstoffen binnenkrijgt, dan komt er ook minder ijzer via de voeding het lichaam binnen.

2. Minder ijzeropname

Hartfalen kan uw darmfunctie negatief beïnvloeden. Hierdoor kan het zijn dat u minder goed ijzer opneemt in uw dunne darm, ondanks dat u goed eet. Dit kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van vochtophoping in uw darm als gevolg van hartfalen of door een verminderde bloedtoevoer naar uw maag en darmen. Of misschien gebruikt u op voorschrift van uw cardioloog geneesmiddelen gebruiken die de zuurgraad in uw maag kunnen beïnvloeden en daarmee de opname van ijzer uit uw voeding belemmeren. Het is desondanks heel belangrijk dat u doorgaat met de medicijnen die uw cardioloog u heeft voorgeschreven. Stop daar niet zonder overleg mee.

3. Bloedverlies door bepaalde medicijnen

IJzergebrek kan ook worden veroorzaakt door medicijnen die mogelijk tot ongemerkt bloedverlies leiden. Maar dit kan ook veroorzaakt worden door bijvoorbeeld een poliep of een maagzweer.

4. Reacties in uw lichaam door hartfalen

Als reactie op uw hartfalen gaat uw lever eiwitten produceren die ervoor zorgen dat ijzeropname uit uw darm bemoeilijkt wordt en dat het ijzer dat wel in uw lichaam aanwezig is, niet goed op de plaats kan komen waar het nodig is in het lichaam.

Uiteindelijk kunnen al deze oorzaken leiden tot het ijzergebrek zoals bij u is geconstateerd. Door voeding kunt u maar in zeer beperkte mate iets aan uw ijzertekort doen. Daarom heeft uw behandelaar u intraveneus ijzertherapie in het CDC voorgeschreven.

Hoe verloopt de dagbehandeling

- U hoeft voor de behandeling niet nuchter te zijn.
- Het is fijn als u gemakkelijk zittende kleding draagt, met korte mouw of makkelijk oprolbare mouwen.
- Neem iets te lezen mee om de behandel- en wachttijd te veraangemen.

Het kan zijn dat de cardioloog die de ijzerbehandeling bij u doet in het CDC, niet uw 'eigen' behandelend HartKliniek cardioloog is

1) Uw bloeddruk, hartslag en temperatuur worden gemeten. Tevens vindt er nog een controle plaats van uw huidige medicijngebruik en eventuele allergieën.

Tip: Neem een actueel medicatieoverzicht mee.

2) U neemt plaats op het behandelbed of -stoel. De dokters-assistente of de cardioloog brengt een infuus in een van de aders van uw arm en als dat in uw arm niet mogelijk is op een andere wel geschikte plek. Via het infuus wordt vervolgens het ijzer via een ader direct in het bloed wordt gebracht. Het infuus druppelt langzaam. Dit duurt ongeveer 30 minuten. Er kan hierbij gebruik gemaakt worden van een automatische infuuspomp.

3). Als de toediening klaar is, verwijdert de doktersassistente het infuus uit uw arm. Indien van toepassing mag u nu uit bed. Komt u rustig overeind. U mag plaatsnemen in een stoel op de recovery-afdeling. Mocht u zich niet helemaal lekker voelen, meld dit dan direct. Op deze afdeling wordt uw bloeddruk, uw hartritme en ECG gedurende 3 tot 4 uur bewaakt.

4). Na de laatste controle op eventuele bijwerkingen van de ijzerbehandeling mag u naar huis. U kunt gewoon autorijden of reizen zoals u gewend bent.

5). Als u zich eenmaal thuis toch onwel voelt en/of klachten heeft, neem dan contact op met HartKliniek via 088-5002000.

Mogelijke bijwerkingen

Zoals elk geneesmiddel kan ook het ijzer-geneesmiddel bijwerkingen hebben, al krijgt niet iedereen daarmee te maken. Een behandeling met intraveneus ijzer kan de volgende bijwerkingen geven kort na toediening. Dit is de reden dat u nog een poosje moet wachten na de toediening, voordat u naar huis mag.

Hoofdpijn (1-10%)

Rood gezicht (0,1-1%)

Reactie op de plaats van het infuus (1-10%)

Koorts en rillingen (0,1-1%)

Misselijkheid (1-10%)

Hoge hartslag (0,1-1%)

Hoge bloeddruk (1-10%)

Gevoelloosheid, tintelingen of prikkend gevoel op de huid (0,1 – 1%)

Duizeligheid (1-10%)

Spierpijn (0,1-1%)

Maag- en darmproblemen (0,1-1%)

Allergische reactie (0,01-0,1%)

Heeft u na thuiskomst veel last van de bijwerkingen? Neem dan contact op met HartKliniek via 088-5002000.

Wanneer mag u geen ijzertherapie krijgen?

Bent u zwanger of geeft u borstvoeding? Meld dit aan ons. In de eerste drie maanden van de zwangerschap mag u geen Ferinject® behandeling krijgen.

Bent u overgevoelig voor de werkzame stof of voor één van de hulpstoffen: natriumhydroxide, zoutzuur, water voor injectie of voor andere (eerdere) via een infuus toegediende ijzerproducten, meld dit dan ook aan ons. U mag geen Ferinject® behandeling krijgen.

Kom op de afgesproken tijd (of laat ons op tijd weten dat u verhinderd bent)

Een intraveneuze ijzerbehandeling wordt volledig vergoed door uw zorgverzekeraar. U krijgt geen rekening. Bent u op het afgesproken tijdstip verhinderd, bel dan tenminste 24 uur van te voren af via telefoon (088) 500 2000. Er kan dan nog een andere patiënt in uw plaats komen. Belt u niet tijdig af of komt u meer dan 20 minuten te laat of komt u zelfs helemaal niet opdagen voor dit onderzoek, dan komen de kosten van deze behandeling VOLLEDIG (500,00 euro) voor uw rekening. In dit geval ontvangt u van ons altijd een factuur. In een andere brochure of op onze website www.hartkliniek.com kunt u meer lezen over afzeggen, te laat komen en 'no-show'. Lees ook onze brochure over het CDC (Cardiologie Dagbehandel Centrum).